

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/271/2019
Identifikačné číslo spisu:	2315210817
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2315210817.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu INTERSPORT AUSTRIA Gesellschaft m.b.H, so sídlom 4600 Wels, Flugplatzstraße 10, Rakúska republika, IČO: FN 101648 h, zastúpeného CLC advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Bratislave, Panenská 18, IČO: 36 707 856, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Milan Tomáško, proti žalovanému Mgr. M. N., bývajúcemu v S., zastúpenému advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, so sídlom v Šali, Jarmočná 2264/3, o zaplatenie 50.000 eur s príslušenstvom, ktorý bol vedený na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 15C/330/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 20. marca 2019 sp.zn. 24Co/206/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (v poradí druhým) rozsudkom z 15. februára 2018 č.k. 15C/330/2015-168 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 50.000 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 28. apríla 2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšnej časti žalobu zamietol; žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 3.000 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 1.282,85 eur k rukám jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd vec právne posúdil podľa § 546, § 145 ods. 1, § 40a, § 3 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 106 veta prvá Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a vzhľadom na vykonané dokazovanie mal preukázané, že právnym titulom je existencia ručiteľského vzťahu žalovaného, v zmysle ktorého sa žalovaný zaviazal, že v prípade nesplnenia záväzkov spoločnosti Z. (v ktorej je žalovaný konateľom) voči žalobcovi, tieto uhradí žalobcovi až do výšky 300.000 eur. Súd dospel k záveru, že ručiteľský záväzok žalovaného je platný a konanie žalovaného je potrebné vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, preto mu nie je možné poskytnúť súdnu ochranu. V tejto súvislosti uviedol, že žalovaný ručiteľské vyhlásenie podpísal s vedomím, že naň nemá súhlas manželky a v čase jeho podpisu nedisponoval dostatočným výlučným majetkom. Okrem toho manželka žalovaného vedela, že sa chystá podpísať ručiteľské vyhlásenie, napriek tomu nik z nich nepodal návrh

na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda nevyužili zákonné prostriedky ochrany spoločného majetku, a súd preto konanie žalovaného voči žalobcovi vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi.

2. Krajský súd v Trnave (v poradí druhým) rozsudkom z 20. marca 2019 sp.zn. 24Co/206/2018 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, aj na odvolacom súde v plnom rozsahu. Námietku žalovaného poukazujúcu na neplatnosť jeho ručiteľského vyhlásenia pre obchádzanie zákona (§ 106 Obchodného zákonníka), odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Pokiaľ žalovaný namietal, že ručiteľský záväzok je absolútne neplatným právnym úkonom, lebo nemal súhlas manželky, odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na súdnu prax, ktorá už vyslovila právny názor, že na prevzatie ručiteľského záväzku jedným z manželov nie je potrebný súhlas druhého manžela, lebo právnym úkonom, ktorým jeden z manželov preberá ručiteľský záväzok, nevzniká spoločný ručiteľský záväzok oboch manželov, ale samostatný záväzok manžela, ktorý záväzok prevzal. V súvislosti s námietkou, že vyhlásenie žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je neplatným právnym úkonom, odvolací súd na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie s poukazom na Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 26/2010 dospel k právnemu názoru, že žalovaný právnym úkonom - ručiteľským vyhlásením neprimerane podstúpil riziko podnikania a vytvoril možnosť exekučného uspokojenia pohľadávky veriteľa - žalobcu z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo odporuje dobrým mravom. Keďže jeho účinky majú spôsobilosť prejavovať sa vo sfére spoločných vecí manželov, kvalifikuje ho ako absolútne neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Z neplatného právneho úkonu nemôžu nastať právne následky, odvolací súd preto dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je opodstatnená.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s odôvodnením, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Uviedol, že v prípade ručiteľského vyhlásenia žalovaného sa jedná o skutkovo a vôľovo odlišnú situáciu, na ktorú nemožno aplikovať akékoľvek právne vety alebo závery Nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 26/2010. V tejto súvislosti „dáva do pozornosti, že úvaha, či výkon práva je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, ktorými sa rozumie súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu a má význam práve a len pre túto vec; jej zovšeobecnenie, t.j. vytvorenie všeobecného pravidla a aplikovaného na iné obdobné prípady, je spravidla vylúčené, keďže použitie § 3 ods. 1 OZ je v každom konkrétnom prípade podložené úplne konkrétnymi zisteniami, z ktorých plynie, že výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi - Najvyšší súd Českej republiky (zrejme omylom uvedené SR) sp.zn. 33 Odo 1360/2006, 25 Cdo 722/2005.“ Na podporu svojich tvrdení v ďalšom uviedol, že z predložených dôkazov jednoznačne vyplýva, že nie žalobca, ale žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca nepôsobil prijatím ručiteľského vyhlásenia žalovaného priamu možnosť exekučného uspokojenia svojej pohľadávky, zároveň tým priamo, či nepriamo obohatil masu BSM. Zo zákonnej úpravy nevyplýva, že sa poskytuje ochrana jednému z manželov pred sekundárnymi dopadmi druhého z nich. Prípadné negatívne dôsledky nemôžu prevážiť nad negatívnymi dopadmi na strane veriteľa. Zo zákonnej úpravy naopak jednoznačne vyplýva, že povinnosť zadovážiť si všetky informácie je na strane ručiteľa, nie veriteľa, prevzatím ručiteľského záväzku do budúcnosti nedochádza priamo k vytvoreniu exekučného titulu a ručiteľ má zo zákona regresný nárok voči dlžníkovi.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu sa stotožnil s názormi odvolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

6. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého

dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

7. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 432 až § 435 CSP.

8. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Uvedené ustanovenie je nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

10. Žalobca v danom prípade túto (procesnú) povinnosť nesplnil. V dovolaní vytkol odvolaciemu súdu celý rad nesprávností, namietal, že odvolací súd pre svoj právny záver (ručiteľský záväzok žalovaného bol v rozpore s dobrými mravmi, a preto ako absolútne neplatný právny úkon nespôsobuje právne následky) nesprávne poukázal na Nález Ústavného súdu SR, ktorý rieši inú skutkovú aj vôľovú situáciu. Dal do pozornosti súdu, že úvaha, či výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu, pričom poukazoval na výsledky vykonaného dokazovania. Ničím však nevysvetlil, riešenie ktorej právnej otázky bolo dovolacím súdom dosiaľ inak riešené a záviselo od nej rozhodnutie odvolacieho súdu, ani nekonkretizoval, ako odvolací súd mal právnu otázku správne vyriešiť a zároveň mal tiež špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť, čím by bola založená prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/. Pokiaľ žalobca poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (zrejme omylom uvedené SR) sp.zn. 33 Odo 1360/2006, 25 Cdo 722/2005, tie nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu ako predpokladá Civilný sporový poriadok (R 83/2018).

11. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

12. V prejednávanej veci žalobca v dovolaní spôsobom zodpovedajúcim vyššie uvedeným kritériám (vyplývajúcim z § 432 až § 435 CSP) dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

13. Dovolací súd považuje za potrebné na záver svojich úvah, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o odmietnutí

dovolania, poznamenať, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Dovolateľ nielenže musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ale aj samotné dovolanie, a aj iné podania v dovolacom konaní, musia byť spísané advokátom. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

14. Najvyšší súd dospel preto k záveru, že dovolanie žalobcu namietajúceho nesprávne právne posúdenie veci je potrebné podľa § 447 písm. f/ CSP odmietnuť.

15. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému (§ 453 ods. 1 CSP) najvyšší súd priznal voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.